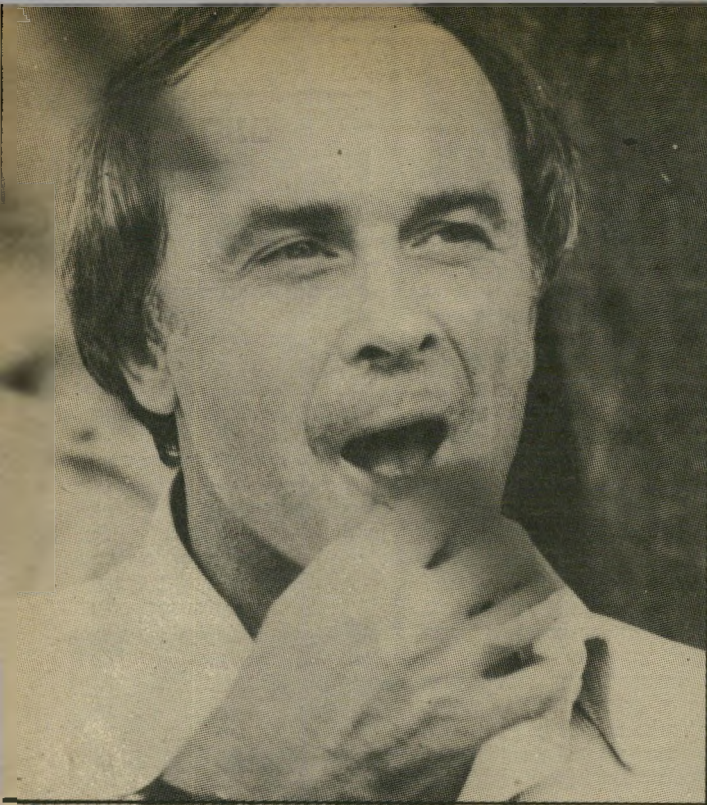

הכר בגורו

הסתדר...

יענין סוירר
סוד הביקור הסודי

בעיית חוסר-התקנים ליועציו של פרס. כך נותרים כולם בתמונה, מלבד יוסי ביילין, שוויתר בחוכמה על שינוי חוקתי, שהיה ררוש כדי לעשותו. "מישנה לשר".

בעצם מאוכלסת לישכת ממלא מקום ראש הממשלה באנשי-מפלגה מובהקים. כחברייחררים מרברים במי ערך על לישכה זו כעל "הבטיס הפר" ליטי של פרס". המטרה: פעילות מוגב רת להקמת ממשלה צרה, או אפילו להקמת הבחירות. האופציה של הקר מת הבחירות נלקחת בחשבון במערך, תוך כדי פוילה ברורה. לעבר דויד לוי ואריאל שרון. הטיעון העיקרי הוא ש בעוד שהשניים חששו מלעורר מהפי כות לפני הרוטציה, ובכך למנוע מהלי כוד את עלייתו לשלטון — הם לא יהססו לעשות זאת אחרי שהגיע בחורה לשלטון.

במערך נערכים כיום לתקופה בת כחצי שנה של שילטון-הליכוד, עד לפיצוץ המקווה. אומנם אין לכך תיכנון מדויק, אלא "מאויים" מחשבות, "כפי שהגדיר זאת אחד מ"שריניו".

"שריניו" אף לא קיבלו כישיבותיהם השבועיות ריווח על המלצותיו של סוירר ועל היערכותו של פרס אחרי הרוטציה, אם כי קיימת הבנה מלאה על המגמה העומדת מאחורי הנעשה.

במערך מסכימים כיום שאסור שהעילה לפירוק ממשלת-האחרות תיראה מלאכותית. כהתאם לכך שוקלים בשקט אופציות לפירוק אפשרי: יוזמות-שלום מטעם המלך חוסיין או התנחלויות שיוקמו על-ידי הליכוד. הכל מצרים על ההזרמות הרצינית היחידה לפירוק הממשלה שהוזמנה — משבר-שרון הראשון.

בינתיים מופנים המכסים אל פרס: כיצד יתנהג אחרי הרוטציה? כיצד יגיב על הירידה הבלתי-נמנעת באחוזי הפר פולאריות שלו בקרב הציבור, לעומת העליה הצפויה באחוזי הפופולאריות של שמיר? כיצד יגיב, כשרגישו יותר את שמיר כאמצעי-התקשורת האהובים עליו? כיצד? כדי להקטין את האפקט של השינוי בסטאטוס, מראש-הממשלה לשרהחוז, שלף סוירר את הרעיון שיש להרגיש את מעמדו של פרס כממלא-מקום ראש-הממשלה, ולהבי ליט זאת בסדר-היום, באיוש משרות, בניירות ובלישכה.

שימשו רבים נוערו לשלושת החרים בקצו של המיסדרון, המוביל ללישכת ראש-הממשלה — בלישכת ממלא-מקום ראש-הממשלה, על כל פנים, הספירה-לאחור החלה.

הלישכה, כהנהלתו של אפלכאום, תכלול את אלחנן ישי, שיהיה אחראי על סיוריו של פרס ברחבי הארץ, היים אילון, היועץ לענייני רווחה, אברום בורג, היועץ לענייני-התפוצות, ואמנון גויבך, היועץ הכלכלי — שלושת האחרונים יעברו שם ללא שכו. צריך לציין שהפעלתן של שתי הלשכות תפתור, בו זמנית, גם את

סוירר, ובא על גמולו. סוירר הותיר את המלצותיו ועזב את הארץ. ברוח המלצות האלה יתפקד פרס בשתי לשכות: אחת, צפופה ביותר, במישרד-החוץ והשניה, פחות מאוכ לסת בנפשות שאפתניות — במישרד ראש-הממשלה.

במישרד-החוץ יצטופפו עור וייצמן, אברשה טמיר, נימרוד נוביק, אורי סביר וברוך אסקרוב. כולם, מלבד לאסקרוב, יתחרו ביניהם מי יהיה החבוב-התורן של הבוס ובחלקו של מי יפלו יותר משימות מדיניות מיוחרות. על-פי ההסכם הקואליציוני, וההבנה בין פרס ליצחק שמיר, אמור שרי-החוץ לעסוק במיוחד בפיתוח הקשרים עם העולם השלישי, מצריים וברית-ה מועצות. הקשרים עם ארצות-אירופה וארצות-הברית הם ממילא בתחום עיסוקיו של ראש-הממשלה. מכיוון שגם וייצמן, גם טמיר-סביר-נוביק וגם רפי ארדי יתחרו ביניהם על גילוי יוזמות מדיניות, נשאלת השאלה: מה יישאר לפרס לעשות?

מעבר לסיורים בארצות העולם — היודעות להערך אותו יותר מאשר המיסדר הישראלי — ישנה האפשרות שהוא יישב מדי פעם בלישכת ממלא מקום ראש-הממשלה. עדיין לא נקבע מה יהיה תדירות ביקוריו שם.

לנצל אותם ולהפעיל שם לישכה שתטפל בנושאים חברתיים, שתהווה כתובת לפניות ולבעיות שנפלו בין המישרדים השונים ובעיקר — תהווה מטה-יכוונות, לקראת האפשרות של בחירות מוקדמות ו/או הקמתה של ממשלה צרה בראשות המערך. למי שהיה בסוד העניינים, לא באה הקמתה של לישכת-ממלא-המקום כי הפתעה גמורה. העולם-הזה (20.8.86) גילה שריי- וויד סוירר, מי שהיה יועצו של פרס בבחירות האחרונות, ביקר בארץ בסור דיסודות.

סוירר הוא האיש העומד מאחורי הרעיון לפצל את צבא יועציו של פרס לשתי לשכות. נראה כי חיווריו של אורי סביר אחר סוירר נשאו פרי עם מינויו כראש-לישכתו של פרס במיש רד-החוץ. סביר, אשר חתר ללא ליאות לקידום במעמדו, השקיע באירוחו של

ר בכיר במערך נזכר השבוע כסיפור העממי על ג'וחה, שמכר את ביתו והסכים להזויל את מחיר הבית תמורת דריסת-רגל זעירה, ממש מבוטלת, ככית. "כל מה שאני רוצה", אמר ג'וחה, "הוא שהמסמר הנעוץ בקיר הבית יהיה שלי, ואוכל לעשות בו ככל שאחפוץ".

מובן שהקוונה המאושר הסכים לתנאי המזור, וכך, אחרי העיסקה, ג'וחה מופיע מדי יום ביומו ותולה פגר מסריח על המסמר שלו. הסיריחון הבריא את הבעלים החדשים והבית חזר להיות שלו. את המסמר הישווה הדובר ללישכת ממלא-מקום ראש-הממשלה, בראשותו של בועז אפלכאום, מדובר רק בש לוושה חדרים במישרד ראש-הממשלה, שעמדו לרשותו של יצחק שמיר בשנתיים האחרונות, אך לא נוצלו. פרס, הסתבר להפתעת רבים, מתכוון

"הייתי צריך לעמוד יותר על שלי"

בועז אפלכאום עם שימעון פרס: האם הם התרחקו זה מזה?

עברנו סניף-סניף, ערב-ערב, כשבכל מקום חיכו לנו מקסימום 12 איש... כשבאתי ללישכת ראש-הממשלה, החלטתי שני דברים: ראשית — שאפטור את שימעון מכל מה שקשור ללוגיסטיקה. למינהל, כדי שהוא יהיה מנוי לשלטון. החלטתי לאפשר לו לעבוד בתנאים אופטימליים. דבר שני — החלטתי שאהיה מעין פיה טובה. כל מי שירצה לקצר תהליכים, להתגבר על סירבולי ביוקרטיה, שנופל בין הכיסאות, כל מי שאין לו כתובת אחרת — אני אהיה הכתובת האחרונה. על פי שתי אמות-מידה אלה פעלתי. דוגמה! פנה אליי אח שכול, שנשבע להגשים את חלומו של אחיו וללמוד רמאה. הוא לא התקבל ללימודי-הרמאה. כי חסרו לו כמה עשיריות-ניקודה לממוצע המיני-מאלי. אחרי תהליך ממושך, הצלחתי לעזור לו. אנחנו במחצית הדרך. אני מרגיש כמו רץ למרחקים ארוכים, שקטעו לו... החזרנו ללישכת ראש-הממשלה את מעמדה הקודם, והפכנו אותה למעין ערכאה אחרונה לכל הבעיות שנמלו בין המישרדים. ושלא מצאו את פיתרון בדרך. עבדנו מאוד קשה. האורות דלקו בבניין עד שעה מאוחרת בכל לילה. במבט לאחור, יתכן שנתתי לשיגרה הפקידותית לגבור עליי, הייתי צריך לעמוד יותר על שלי.

ה שינוי הפרסונלי הבלוט ביותר בהיערכותו של פרס אחרי לישכת-ממלא-מקום-ראש-הממשלה, הוא מינויו של ראש-לישכתו, בועז אפלכאום. כראש-יש הממרים את העובדה, שפרס אינו לוקח את אפלכאום עימו למישרד-החוץ, כידידה במניות של אפלכאום אצל פרס. יש גם המח"טטים ברכילות מרכילות שונות כדי לחזק גידסה זאת. אפלכאום, יוצא-דומן בין נערי פרס המנוחצים-ממושקפים בעלי השביל בצד, לא נלחץ. הוא היה עם פרס בשבע השנים הרעות והבלתי-נשכחות שלו. אל פרס הגיע מחיים בר-לב. גם על השמועות בדבר תיפקודה של הלישכה — שתשמט כמטה-בחירות — הוא מסרב להגיב. במקום רכילות הוא מעדיף לסכם את השנתיים שבהן כיהן כראש-לישכת ראש-הממשלה. רק במילים האח-רונות הוא רומז על ריגשותיו. אמר אפלכאום: כשנכנסתי לעבוד עם שימעון, בסוף 1977, היתה המיפלגה כמו סמינה טרופה בים. זאת לא חוכמה להיות רל"ש במישרד ראש-הממשלה, כשהמכוונה משומנת וכל מה שאתה צריך לעשות זה ללחוץ על הכפתור. כשאני הגעתי אל פרס, המיפלגה היתה שקועה בחובות נוראיים. לא היה כסף למעטפה, לבלוים. המיסדרונות הידהדו בריקנותם. ברחוב, כשאנשים היו מזהים אותי — היו עוברים לצד השני.